www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 70), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — ЧИСЛО 223. — ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СУБОТА, 24-го ВЕРЕСНЯ 1921. — VOL. XXIX. — No. 223. — JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, SEPTEMBER 24, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

СЕНАТОРИ ПОЧИНАЮТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ ДОГОВОРІВ

ВАШИНГТОН, 22. вересня. — Як лиш мирові договори межи Злученими Державами та Німеччиною, Австрією та Угорщиною прийшли перед комітет сенату для справ заграничних, зараз почалася протиних кампанія зі сторони їх противників.

На чолі противників мирових договорів стоїть не хто инший, як сенатор Бора, котрий свого часу провадив боротьбу проти приступлення Америки до Ліги Народів. Лише що тоді Бора виступав проти президента з противної партії, а тепер виступає проти президента зі своєї партії. Сенатор Бора уже повідомив сенатора Лоджа, голову сенатового комітету для заграничних справ, що він буде непримиримо поборювати мирові договори, поки їх не повалить так само, як він поборював Лігу Народів.

Бора говорить, що він противиться договорам з центральними державами тому, що через сі договори Злучені Держави вмішаються у внутрішні сварки Европи.

БЕЗПЛОДНІ ДЕБАТИ НАД ЗАКОНОПРОЄКТОМ ПРО ПИВО.

ВАШИНГТОН, 22. вересня. — Сенат займався майже цілий день законопроєктом проти пива.

Ходило наперед о те, щоби усунути з денного порядку другі справи, а взяти під обради справу заборони пива, але мимо довгої дебати в тій справі нічого не порішено. Противники дальших законів, обмежуючих право вживання горячих напитків, старалися недопустити до дебати над законопроєктом.

Чідчас дебати над денним порядком прийшло до кількох комічних сцен. Раз сенатор Шілдс, котри йговорив перший, заявив, що агенти організації Протисалунової Ліги аж кишать по коритарях конгресу. Він заявив, що правлене уряду Злучених Держав сею Лігою повнисно уже усталене. Він закидав далі, що Протисалунова Ліга удержує у Вашингтоні дорого платних агентів, які допускаються різних незаконних вчинків в своїх акціях проти алькоголічних напитків; сенатор закидав їм, що вони удержують в конгресі „лабі" (перекуплюють конгресменів).

Опісля прийшло до перепалки межи сенатором Шілдсом та Стерлінгом над тим, чи законопроєкт ухороняє горожан перед ревізією дому і особи, чи ні.

ДЕМОКРАТИЧНІ СЕНАТОРИ ПРОПОНУЮТЬ ЗНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН, 22. вересня. — Кількох демократичних сенаторів внесло нині законопроєкт про податки, який значно обкиживби податки усім людям, що мають доходи низче 15.000 долярів.

Після сього законопроєкту, податок від доходу до 5.000 долярів мавби виносити 2 процент. Обчисляють, такий закон змепшивби податки від людий з малими приходами о 105 міліонів долярів річно.

З КОНВЕНЦІЇ МАЙНЕРСЬКОЇ ЮНІЇ В ІНДІЯНОПОЛИС.

ІНДІЯНОПОЛИС, 22. вересня. — На минішнім засіданню Юнайтед Майн Воркерс оф Америка прийшло до поважної суперечки межи президентом юнії Джаном Луисом та опозицією, веденою Френком Фарингтоном, президентом илинойського відділу юнії.

Ходило о кошти, видані илинойським урядом підчас страйку вуглевих майнерів в Илинойс два роки тому. Страйк не був потверджений начальним урядом юнії Юнайтед Майн Воркерс і тому Луис, предсідатель юнії, поставив на конвенції внесенне, щоби від илинойського уряду зажадати докладного, подробичного звіту з видатків в час страйку, які виносили понад 27 тисяч долярів. Илинойські делегати на конвенції противилися внесенню. Декотрі делегати з Илинойс однак заявилися за внесенням Луиса, домагаючимся докладного справоздання.

Фарингтон був головним бесідником проти Луиса; він говорив, що начальна конвенція не має права ставити таке домагання до стейтової юнії, бо се булоби нарушенням автономії стейтової юнійної організації. Він покликувався на рішенне стейтової юнії майнерів, котра постановила не проголошувати публично справоздання зі страйкових видатків. Підчас страйку ходило о життя юнії і юнія уживала своїх агентів до поборювання страйку; тому вона не хоче виявляти імен своїх агентів.

Покищо справи ще не вирішено. Збори замкнено заким ще справу доведено до голосування. На завтра сподіються покінчення справи.

ДЕПАРТАМЕНТ СУДІВНИЦТВА ПОКІНЧИВ УЖЕ СЛІДСТВО В СПРАВІ УЛАСКАВЛЕННЯ ДЕБСА.

ВАШИНГТОН, 22. вересня. — Генеральний прокуратор (міністер суцвівництва) заявив, що він уже покінчив слідство в справі предложення до уласкавлення Юджина Дебса, провідника американських соціялістів, котрий тепер відсиджує довголітну вязничну кару в тюрмі в Атланті, Джорджія. Генеральний прокуратор Догерті каже, що він перегляне документи і зробить відповідне предложенне президентови Гардингови уже на слідуючий тиждень.

ЗАКОН ПРОТИ ПИВА ЗНОВ СТРІНУВСЯ З ОПОЗИЦІЄЮ.

ВАШИНГТОН, 21. вересня. — Законопроєкт проти пива, над яким так довго дебатовано перед вакаціями, знов прийшов на порядок денних нарад сенату і знов стрінувся з опозицією. Як передтим, так само тепер ріжні сенатори противляться постановам законопроєкта про права прогибіційних урядників входити до приватних домів і робити ревізії (пошукування труси), за алькоголічними напитками.

Один конгресмен уже вніс законопроєкт про каранне урядників, які поповняють злочини сповняючи свої законні обовязки. Сей законопроєкт звернений своїм вістрем проти прогибіційних урядників, які важилибся робити труси в незаконний спосіб.

ШПІОНАЖА В РОДИНІ.

Чого вже в тій Америці не шпіонують? Шпіонують робітників підприємці, шпіонують підприємства одні других, шпіонують ріжні патріотичні організації імігрантів, а тепер ще матери мають шпіонувати своїх дочок. Досі се робили не у формі шпіонажі, але у формі „товариства": в богацьких домах уважалося за невідповідне лишати дочку дому сам на сам з молодим мущиною; тому матір або тітка або „тітка" усе товаришила малодій панні, як вона попала в товариство молодого панича. Від якогось часу стали матери нарікати, що їм нікого сторожити, бо відай паничі перестали ходити до домів, де панни стерегли матери або тітки. Щоби зарадити сьому нещастю, якась пані Клеменс з шікаґовської поліції найшла раду: вона дораджує матерям, що дуже піклуються своїми дочками уживати винаходу до підслухування розмов, так званого диктографу. Сей прилад, який уживає звичайно поліція для підслухування тайних розмов, який уживають декоди підприємці для шпіонажі серед своїх робітників, радить проворна полісменка уживати проти дочок. Каже вона, що такий прилад можна заложити десь за софою або фортепяном, коло котрих звичайно крутяться панни, коло котрих крутяться паничі. Слухавка приладу може бути на першім поверсі, в комнаті матери чи якої другої пані з родини. Полісменка упевняє материй, що вони мають повне право вживати сього винаходу для охорони своїх дочок. Чи се дійсно поможе сього полісменка не каже.

СУДДЯ ЗДЕРЖАВ ВИКОНАННЯ ВИРОКУ СМЕРТИ НА 6 МУРИНІВ

ЛИТЛ РАК, (Арканзо), 21. вересня. — Стейтовий губернатор відмовив здержати страчення шістьох Муринів, яких засуджено на смерть через електрику за участь в заворушеннях в Елейн в 1919 році. Вони мали бути страчені в пятницю, але федеральний суддя видав „габеас корпас" в обороні Муринів, який не дозволяє їх стратити, доки не відбудеться нове переслухання.

І ПЕТЛЮРА ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ?

Дневник „Українська Трибуна", який виходить у Варшаві, столиці Польщі, а який підпирає правительство Петлюри, у виданню з 6. с. м. містить на першій стороні великими буквами таке оповіщенне:

Провокатори - большевики розліплюють всюди на Україні плакати та пишуть у своїх газетах, ніби С. Петлюра й весь уряд Української Народньої Республіки пішов на згоду з ними й навіть капітулював перед совітами, передався під їх владу.

Це нахабна брехня, яку большевики розповсюджують, щоб обдурити народ український, припинити повстання й зібрати продналог з одурених селян.

Уряд Української Народньої Республіки ніколи на згоду з московськими комуністами, ворогами українського народу, не йшов і не піде.

Незабаром всі вони будуть знищені, й до українського народу повернеться рідна національна влада. Вона зараз примушена оставаться на чужині, але ні на одну хвильку не забуває про свій обовязок допомогти визволенню рідної України від московських окупантів і робить для неї мети все що в її силах.

Як видно з тої оповістки, Петлюра ще кинув гадки вернутись на Україну. Має він в Польщі армію (інтерновану) в силі до 30.000 козаків і відай з нею хоче рушити на схід.

РОЗПРАВА ПРОТИ ГУЦУЛІВ.

33. Гуцули, що перебувають в слідчій тюрмі в Коломиї і 11 які відповідатимуть з вільної стопи, одержали вже акт обжалування. До головної розправи покликано 44 свідків.

ОСНОВУЮТЬ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКУ ПАРТІЮ

В місті Оклагома Сіті, в стейті Оклагома, відбулася конференція фармерських робітничих організацій, обєднаних в Реконструкційну Лігу Робітників і фармерів. Конференція постановила утворити політичну партію, яка має боронити спільно інтересів робітників і фармерів, подібно як се робить так звану Непартійна Ліга. На зборах були представники промислових юній, звязаних зі стейтовою федерацією Праці.

ПРИГОДА АВТОМОБІЛІСТА З ДИКИМ СЕРНЮКОМ.

Одному Вашторови Рекело, який їхав автомобілем недалеко Питсфилд, Месечузетс, трафилася така пригода: в лісі недалеко Вест Питсфілд він побачив громадку серн, в котрій було 4 самці і 3 самиці. Всі серни розбіглися, але один не настрашився, але спустив рогату голову в діл, та важив коло 400 фунтів, заборкав, і побіг просто на автомобіль. Звірина вдарила головою в авто, лямпи, охорону від болота та струтила цілий автомобіль з дороги. Цап від удару впав на землю і лежав яку мінуту немов неживий, але потім зірвався і погнав в ліс зі своєю чередою.

ОСТРОВ СОЛИ.

Доносять з Ню Орлінс, Луиізяна, що геольоги (учені, що розслідуючи склад землі) переконалися, що остров Кот Бляшш, що лежить на полудневім побережу Луизіяни, цілий складається зі соли. Остров є одним з соляних островів на сім побережу. Межи островами находиться остров Ейвер, на котрім находиться найбільша в світі копаля соли, а котрий відкрито зовсім припадково підчас горожанської війни.

НЕСПОКІЙНЕ СУСІДСТВО.

НОТИ ОКРАЇНИХ ДЕРЖАВ СОВЕТСЬКОМУ УРЯДОВИ. — ВИСКОВІ ПРИГОТОВАННЯ БОЛЬШЕВИКІВ. — ПОБОЮВАННЯ ОКРАЇНИХ ДЕРЖАВ.

БЕРЛІН, 5. вересня (Вл. кор. „Свободи"). — Уряди Польщі, Фінляндії, Естонії та Лотвии одночасно звернулись до російського совєтського уряду з гострими нотами протесту проти його політики супроти цих держав.

Фінляндська нота протестує, головним чином, проти перешкод, які совєтський уряд чинить фінляндським горожанам, які хотять виїхати додому, а також проти зволікання совітського уряду що до вирішення справи Східної Карелії.

Польська нота є значно довша й містить цілу низку скарг і претенсій. Особливо нарікає вона на большевицьку пропаганду, яка провадиться в Польщі коштами й заходами московського совєтського уряду й яка має метою підкопатись під істнуючий у Польщі політичний і соціяльний лад. Нота зазначає, що совєтський уряд утримує спеціяльну організацію для підготовлення комуністичних повстань у Польщі. Ся організація дістає від совєтського уряду гроші й діямянти. Так начальник організації в Рівнім (на Волині) дістав 10. червня з Харкова 20 каратів діямантів; через тиждень він знов дістав із Києва 175 каратів. Другий агент у Рівнім, Христич на привище, дістав 20 каратів діямантів і велику суму гроший горівкою.

Такусаму ноту Польща післала голові „українського" совєтського уряду Раковському.

Відповіди на свої ноти окраїні держави досі не одержали. Зате надійшли звістки, що совєтський уряд спішно стягує війска до кордонів усіх окраїних держав. Большевицькі газети з цього приводу виразно пишуть: Фінляндія разом з іншими окраїними державами примушують Росію готуватись до оборонної війни.

Преса окраїних держав з великою тривогою пише про ці большевицькі приготовання.

ПОЛЬЩА ГРОЗИТЬ ВІЙНОЮ РОСІЇ

ЛЕОН ТРОЦЬКИЙ КАЖЕ, ЩО ДІСТАВ УЛЬТИМАТ ВІД ПОЛЬЩІ, АЛЕ ВІН ДО ВІЙНИ ГОТОВИЙ.

РИГА, столиця Латвії, 22. вересня. — Тут одержано сьогодня телеграму з Москви, яка доносить, що в минулий понеділок польський представник в Москві вручив російському урядови ультимат, який вигасає 5. жовтня с. р.

Леон Троцький повідомив про сей ультимат совет в Москві. Потім совет ухвалив резолюцію, в якій каже, що Росія хоче мира і готова зробити все для збереження його, але остерігає ворогів Росії, що ніякий напад не заскочить її сплячою.

Далі резолюція взиває червону армію до чинности, а робітників цілого світа, особливо в сусідніх державах, щоби ужили усієї сили проти плянів авантурників, котрі грозять новою війною і хотять спинити мирову відбудову Росії.

Совєтська Росія, як тут представляють, могла би в короткому часі вислати проти Польщі або Румунії півміліонову армію. Дня 1. серпня совєтська армія виносила 2½ міліона душ, з яких 800.000 було в боєвому стані. З тоог часу наслідком степеневого розоруження та армія змаліла до 1,700.000. З ТОГО 400.000 Є НА УКРАЇНІ.

Від часу останньої війни з Польщею російську армію зреорганізовано і уліпшено.

Головним командантом армії є Сергій Каменев, котрий був генералом ще за царських часів.

Кажуть тут, що Польща не може числити на поміч Латвії, Естонії і Литви.

ЛЕОН ТРОЦЬКИЙ ОПОВІДАЄ, ЩО ПОВСТАННЯ НА УКРАЇНІ ОСЛАБЛИ.

МОСКВА, столиця Московщини, 22. вересня. — Леон Троцький, котрий вернувся сюди з України, говорив тут на мітингу, що одержав ультимат від Польщі.

Він сказав, що Росія якщо-мога могла би домагатись від Польщі виконання договору, бо польські генерали підпирають „бандитизм" на Україні, а Польща сама нарушує застереження риського мирового договору.

Далі Леон Троцький говорив про свої поміченя на Україні, куди совєтський уряд наслав богато війска.

Се війско, казав Леон Троцький не є проти Польщі, але для охорони проти ворогів.

Потім заявив Леон Троцький, що бандитизм (так він називає повстання) на Україні щораз то маліє, бо нарід вже не вірить провідникам повстанців, що вони хотять освободити Україну, але набрав переконання, що вони є орудем Польщі і Франції.

БОЛЬШЕВИКИ ОСТЕРІГАЮТЬ ЛИТВУ ПЕРЕД ВІЙНОЮ.

ЛОНДОН, 22. вересня. — Большевицький міністер заграничних справ, Чічерін, вручив литовським представникам в Москві ноту, в якій каже, що Франція робить змову для нападу на совєтську Росію і хоче до нього теж втягнути Литву, длятого він остерігає її, аби до війни не мішалась.

ВИКРИТО БОЛЬШЕВИЦЬКУ ОРГАНІЗАЦІЮ У ВАРШАВІ.

БЕРЛІН, 7. вересня (Вл. кор. „Свободи"). — Агенти політичної контр-розвідки викрили у Варшаві конспіративну централю большевицької діяльности в Польщі. Заарештовано богато осіб, у котрих знайдено большевицьку літературу і військові таємні відомости, добуті шляхом шпіонажі. Господарем помешкання, де містилась централа, був большевик, який усього перед двома тижнями прибув з Москви.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ЧАСОПИСЬ В ПРАЗІ ЗАКРИЛАСЬ.

БЕРЛІН, 8. вересня (Вл. кор. „Свободи"). Большевицька Часопись „Правда", яка виходить в Празі, столиці Чехословаччини, на протязі кількох місяців, нині скінчила своє Істнуванне.

У прощальній статті редакція пише: „На превеликий наш жаль ми мусимо повідомити наших дорогих читачів і товаришів, що нинішнє число є останнім. З технічних причин „Правда" далі не може виходити".

Під „технічними причинами" треба очевидно розуміти брак грошей і грунту для большевицької пропаганди в Чехословаччині.

НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ ДЛЯ МОСКВИ.

БЕРЛІН, 8. вересня (Вл. кор. „Свободи"). — Міністеріяльний директор Відендфельд, вже давно призначений повіреним у справах Німеччини для Совєтської Росії, по трохмісячних ваганнях виїхав нарешті сьогодня до Москви. Разом з ним поїхав леґаційний радник Граян, якого вважають спеціялістом у російських справах.

Навязанне офіціяльних дипломатичних зносин з Москвою ні в чім не міняє становища й компетенції Посольства У. Н. Р. в Німеччині.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.

Foreign and Jersey City Rates.

One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

В Джерзи Сити і заграницею.

За кожду зміну адреса платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н.-Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛІГА НАРОДІВ БУДЕ РАДИТИ ЛИШ КІЛЬКА ДНІВ!

ПРИСПІШТЕ ВИСИЛКУ ПРОТЕСТІВ!

Сьогорічна сесія Збору Ліґи Народів в Женеві має скінчитись дуже скоро, вже при кінці сього місяця.

Котра українська громада або товариство в Злучених Державах і в Канаді ще досі не вислала від себе протесту до Ліґи Народів проти продовжування польської окупації Галицької України, то нехай сейчас вишле.

Значіне українського протесту з Америки перед найбільшим збором держав світа буде мати тоді більше, коли сей протест буде походити від як найбільше громад і товариств.

Адресувати треба:

DR. VAN KARNEBEEK, President League of Nations Council, Geneve, Switzerland.

Відписі всіх протестів просимо прислати нам до оголошення у „Свободі".

КОШТИ ПРОМИСЛОВИХ СЛУЧАЇВ.

В Шікаго відбувається конвенція Межинародного Товариства Рад і Комісій Промислових Випадків. На ньому виступав зі своїм рефератом Сидней Дж. Віліемс, секретар Національної Ради Безпеченьства, і в своїй промові заявив, що промислові випадки по фабриках і копалнях в Злучених Державах спричинили річну економічну втрату в сумі якого міліярда долярів.

Ся сума була розложена так: кошіо 855 міліони долярів втрачено в заробітку се ті заплати, які робітники взглядно їх родини потратили через калїцтва і смерти від промислових випадків. Американський уряд і другі публичні інституції, як шпиталі, лікарські організації і т. п. додали до сього 161 міліонів долярів своїх втрат через промислові випадки.

Лише дуже малу частину сих випадків поносить суспільність. Переважаючу часть промислових випадків вложено заразом ще в нині на плечі тих, що тратять руки, ноги, очи, а то й житє через промислові випадки, на плечі робітників і робітниць самих. На основі обовязуючих тепер в Злучених Державах законів робітник може добитися відшкодовання лише в дуже виїмкових случаях. Конвенція Інтернаціонального Товариства Рад і Комісій Промислових Випадків ухвалює почати виховуючу кампанію за заведенням кращих промислових законів в Америці.

ПЕРЕД НОВОЮ ВІЙНОЮ?

Вісти з Европи доносять, що там заноситься на нову війну.

Польський уряд докоряє московському совєтському урядови, що не виконує зобовязань рижкого мирового договору і грозить йому війною, як Ленін не змінить свого поведення супроти Пілсудського.

Отже мала би бути нова війна. На початок польсько-московська. А далї? Далї кажуть Франція приготовляє цілу коаліцію проти совєтської Росії. Мали би на поклик Парижа рушити на схід армії: Румунії, Литви, Латвії, Естонії, а навіть Фінляндії і Югославії.

Чи так станеться, годі згори знати. Можна лише допускати таку правдоподібність. Однак на Сході Европи вже збираються воєнні хмари і чути побренькуваннє шаблями. Неначе війна вже висить у воздусі як літом 1914 року.

Не так тії сусіди Росії як Франція і другі вірителі Росії хотять скористати з російської голоднечі, аби завдати удар совєтському урядови. Сусіди може пійдуть на обіцянки Франції, а крім того і російскої аристократії та ліберальних кургів, котрі вже три роки по чужих державах аґітують за війною проти большевиків і готовлять ріжні програми для „нової Росії", яка мала би повстати по упадку большевиків.

Чи буде та нова східна виправа; як вона випаде; і який мати-ме успіх, — се нині ще тільки загадка. Одні будуть казати сяк, а другі так. Одні казати-муть, що голодну і замучену Московщину легко побити і збунтувати проти большевиків, а другі будуть се перечити. Буде воєнна дискусія як гра на грошевій біржі.

Одна певна річ, що нова війна принесе нову руїну. А щойно будучність покаже, що повстане на тій новій руїні. Тоді кождий нарід створить се, скільки в ньому буде внутрішніх сил до творчої будови.

ГРОШІ НА БОНДИ
ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.
ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ

СПЕКУЛЯЦІЯ НА БІЛЬШЕВИЦЬКІЙ УКРАЇНІ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи")

Львів, 25. серпня, 1921.

Поміж ворогами комунізму одно з почесних місць займає вільна торговля. Купці, після комуністів, це тіж самі буржуї, що обдурюють бідних робітників, набиваючи таним коштом свої кашені. Тому зараз після комуністичного переворoту в Росії і на Україні, почалася докладна „соціялізація" всіх склепів, цебто на ділі грабіж приватних а давіть кооперативних крамниць і магазинів кожним, хто мав при собі якунебудь збрую, а на шапці червоної кокарду, ознаку комуніста. Не дивно, що серед такої хаотичної „соціялізації" попісували, мов під землю дровалились, чи-сленні товари, викликавши тим нечуваний голод на найбільше потрібні в щоденному життю річи. Боротьба з вільною торговлею тим не обмежилася. За „соціялізацією" крамництва та магазинів, швидко появилася „експропріяція" купців, цебто одирали не тільки од багатих купців, але й од дрібненьких крамарчиків все їхнє байно, а їх самих або пускали на той світ, або сажали по тюрмах, або ганяли на ріжні роботи за дурдом. А все, щоб недати їм змоги торгувати. Та Бог з ними, з цими торговцями, їх нема чого й захищати, а от з кооперативами, так тут вже вийшло погано. Особливо українськими.

Як відомо до війни на Вкраїні дуже добре почала була розвиватися укр. кооперація, особливо сільська, гуртуючи до купи селінські маси. Війна і революція не привдавили її, але поклали до життя нові ще кооперативні установи. Так, в Київі вже в часі революції зявляється найбільше кооперативне обєднаннє „Дніпросоюз", що мало обєднати всі кооперативні укр. товариства на Вкраїні і витиснути московські, чи-сленні „Споживчі товариства", „Сільский Господар" в Харкові, що мав заосмотрювати селян в сільсько-господарські знаряди, „Союзбанк" і „Робітничбанк", що мали грошево підпомагати кооперативні заходи по селах і звязувати їх з містами і т. д. Це тільки важніші укр. кооперативні товариства, що мали свої філії по всій Україні.

Чого одначе не зробив царський режім, зате взялися більшевики. Націоналізацією" кооперативів знищили вони їх, одібравши з рук громадських та передавши державі. При тому багато з них покасовано, а ці, що залишилися, мусіли перемінити свій внутрішний устрій на бажаний більшевикам, з роботою вказаною комуністами. А щоб не заводилася в них укр. „крамола", „контрреволюція" та „самостійність", всюди на одповідальних місцях настановлено комуністів — Москалів або Жидів. Тільки не „хахла"! Не диво, що після такої „реформи" укр. кооперація тепер на Вкраїні завмерла. Щоб одначе замазати совість, создали комуністи щось „нового", комуністичного, а саме „Всеукр. кооперативну Спілку", з центральним осідком у Харкові. Товариство це по одній тільки вивісці є українське, бо українського є там хіба це, як стягати і постачати на Москву ріжні сільські продукти, не зібрані з України в казенній роскладці. Головою цьої, коротко прозваної „Укоспілки" є комуністи: один Німець, другий Москаль.

Щоб унеможливити перевозку товарів по залізницях, утворено цілу купу литарств. Пасажирських потягів на Вкраїні курсує зараз незвичайно мало, пр.: Харків-Київ раз в тиждень, дозвіл на білета дають спеціяльні установи (політбюро або Особі Відділи при Чрезвичайках) з великими труднощами. Діставши дозвіл, треба ще з ним йти до т. зв. посадочної комісії, яка видає число білета, а що лише з цим можна йти в касу. Через велику чергу треба стояти рівно тиждень, а деколи й дві неділі, щоб сповнити всі ці церемонії. Всюди по стаціях чекісти (комуністи-урядники з чрезвичайної комісії) провіряють особисті документи, білети і пакунки. Хто везе чого більше понад дозволену норму (з харчів дозволено брати не більше на 5 днів), в того не, гайно забірають все, його ж решітовують або пускають з голими руками.

Всетаки мимо, тисячних перепон в перевозці товарів по залізницях, сикатур по ринках (бувае часто й таке, що обчеплють ринок військом і обголять до чиста), вільна торговля існує дальше. Змінилася тільки її форма з нормальної, здорової на ненормальну, хоробливу, прозвану спекуляцією, що полягає на нечуваному підниманню цін на товари. Не помогли численні, присудивші її на смерть декрети, постанови, кари; вона, оца спекуляція, знаходе тисячі доріг для свого істнування. Мимо важких арпресій вона постійно поширюється і захоплює чим раз більше число людей. Вона, оця спекуляція, зараз є одиноким ділом прожитку багатьох людей, яким ніколи й не снилася торговля. Тому стрінете тепер на ринку (до весни ц. р. офіціяльно ринки були позакривані, а хто хотів, той торгував на свій страх і риск тайно) або на рогах улиць людей ріжних професій, чи то бувших урядників, чи учителів, чи бувших офіцирів, чи суддів, чи студентів — словом людей інтелігентної професії обох полів, або ремісників та просто робітників, що покинули непоплатну роботу, увільнившися під якою небудь причиною од трудової мобілізації, а то й дезерторуваши, щоб заняттися більше поплатною спекуляцією. Серед тої „спекуляції" товпи є люде, які постійно займаються торговлею, цебто купують і перепродують в другі руки, стягаючи в той спосіб „бариші", але є багато й таких, що винесли продати й останню свою одежину ради куска хліба. Вільна торговля, перевернена зараз в спекуляцію. Під більшевицькими нагнками не має тепер означеного місця. Вигнана з склепів та деяких ринків, росциняла вона тепер на рогах більших улиць великих міст, або по селах майже в кожній хаті. Тому на селі стрінете тепер тисячі з міста, чи то робітників, чи то інтелігентів обох полів, що з повними торбами міської мануфактури, якимсь чудом од більшевиків заховані (матерія, гудзики, голки, нитки, залізні вироби) вештаються по селах та міняють її на споживчі продукти. Не все одначе виміннє удається їм привезти до дому, бо по дорозі одбирають чекісти й останнє.

Здавалобся, що коли зараз на Вкраїні такий дуже поганий залізничий транспорт, стане їздити меньше людей. Але діється навпаки. Зараз їздить дуже багато, тисячі стовпленого народу цілими місяцями валяються по стаціях, очікуючи на якийнебудь потяг, бо всесильний голод жене кожного з хати. Їдуть вони без дозволів, без білетів, не пасажирськими, а товтягами (на них в кожному вагоні стоїть на дверях збройний солдат, що провіряє білети), а якими попало. Коли вдасться їм сісти на який потяг, то обліплюють його неначе мухи. Повно їх на даху вагонів, буферах, на машині, на вагонних східцях і їдуть так, аж поки чекісти не позганяють їх на якій стації. Декого арештовують, декого ограбують, а декого, серед лайки та бійки і убють. Зігнані з поїзду йдуть пішки вздовж залізниці дальше, поки в ночи на якій стації, непомітно од чекістів не причеплюється до якого випадково проходячого товарного поїзду і їдуть аж поки опять їх не позганяють. Для людини, не привикшої до такої „песьої" їзди, це нестерпуча мука. Та на Вкраїні всі так привикли. Особливо ті, що займаються спекуляцією т. зв. спекулянти. Зате коли вдасться їм провести товар пр. з Київа в Харків, заробляють добре, але дуже часто бувае й таке, що чекісти одберуть до дорозі все. Додати треба, що залізничий транспорт на Вкраїні, незвичайно утруднює величезний рух московського населення на південь. Зі страху перед голодовою смертю кидають вони свої села і тисячами з родинами і цілим рухомим майном тікають на Вкраїну, де є деяке продовольствие. Тут підіймають ціни на товари.

Спекуляція, що зявилася наслідком заборони вільної торговлі зараз є одною з найболючійших язв на Вкраїні. Підтримують її величезні ріжниці в цінах на товари по ріжних місцевостях України. Задовольнити потреби населення більшевицькі кооперативи рішуче не вспіли, бо них самих нічого нема і великі так безпорядки. Громадські кооперативи, доки їх не покасували, справлялися куди краще од більшевицьких. Та накінець і фанатичні комуністичні голови зрозуміли, що з спекуляцією боротися треба не заборонами та перепонами вільній торговлі, а навпаки, давати їй спромогу розвитку, бо через конкуренцію впадуть ціни на ринку і збють казочну дорожнечу бодай на деякі товари. Тому на останньому Всеросійському зїзді совітів прийнято постанову про дозвіл вільної торговлі. Коли виїздив я з Київа (червень ц. р.) так бачив по улицях обяви на це, що хто хоче займатися вільною торговлею, хай в міліції бере дозвіл і заплатить податок. Так побідила більшевиків вільна торговля, якій мусіли дозволити на істнуваннє. В пресі комуністи-верховоди заявляли, що вільна торговля їм не страшна, нової буржуазії вона не создасть, бо буде під пильною контролею комуністів. Додати треба, що привернуть вільну торговлю, чисто приватну чи кооперативну (до речі, тепер дозволено вже на громадські кооперативи) до розміру хочаби 1918 року не вдасться через застій промислу і недовіре населення до комуністів, що кожної хвилі можуть „соціялізувати" товари. А наладить державних склепів комістам ніколи не вдасться. Оттак крок за кроком „правоверні" комуністи в Росії і на Вкраїні, аж поки зовсім не розгублять свого комунізму і не опиняться за бортом житя.

В. Білинський.

ПРОТЕСТИ ДО ЗБОРУ ЛІҐИ НАРОДІВ.

З нагоди сьогорічної сесії Збору Ліґи Народів українські орґанізації в Америці висилають протести проти продовжування польської військової окупації Галичини, а з домаганнєм увільнення сього українського краю з польського наїзду та признання йому права самоозначення.

Всі телеграфічні протести, яких відписі прислано до нашої часописі, містимо за порядком.

16.
ЕЛИЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.

Українське товариство „Запорожська Січ", відділ 234 У. Н. Союза, вислало отсей каблеграму до Збору Ліґи Народів в Женеві:

Dr. Van Karnebeek,
President Assembly League of Nations, Geneve, Switzerland.

Ukrainians of Elizabethport, N. J., ask you to use your influence to discontinue the cruel occupation of East Galicia by Polish armies and to establish Ukrainian Government under Dr. Eugen Petrushevich.

K. Pilat, President;
S. Czeczel, Secretary.

17.
ГОЛИОК, МЕСС.

Тутешня українська громада вислала отсю каблеграму:

Dr. Van Karnebeek,
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

For humanity's sake rescind Polish occupation of Ukrainian Galicia and save oppressed Galician people from further atrocities and outrages of Polish militarism.

John Zatorsky, Chairman,
John Dorhak, Secretary.

18.
ПЕРТ ЕМБОЙ, Н. ДЖ.

Від української громади в Перт Ембой, Н. Дж., вислано отсей протест:

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

We three thousand Galician Ukrainians residing in Perth Amboy, N. J., United States of America, protest against Polish occupation of Galicia and respectfully demand the recognition of the Government of Galician National Assembly.

Joseph Czaplinsky, pastor,
George Lewkiw, Secretary.

19.
МИННЕАПОЛИС, МИНН.

Український Народний Комітет в Миннеаполис, Минн., вислав отсю каблеграму:

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

The Ukrainian National Committee at Minneapolis, Minn., respectfully demands that Allied Powers the Sovereigns of Galicia heed determined wishes of people of Galicia that they rescind Polish occupation so hateful to Galician people and that they restore Galician Republic under its popularly elected Government Ukrainian National Assembly under Dr. Petrushevich. We are confident that sense of right and justice of Supreme Council will not permit wronging and enslavement of four million Galician Ukrainians.

UKRAINIAN NAT'L COMMITTEE:
Nicholas Wandzura, Chairman,
Nicholas Grubryn, Secretary.

20.
Тов. „Запорожська Січ" в Миннеаполис, Минн., вислало отсей протест:

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

Ukrainian National Association Zaporoska Sich of Minneapolis, Minn., uniting many thousand Ukrainians of Galician origin appeals to you to hasten the decision in matter of Eastern Galicia, to discontinue as soon as possible the oppressive Polish rule and to restore to power the country's popular government headed by Dr. Petrushevich.

UKRAINIAN NAT'L ASS'N ZAPOROSKA SICH:
Oleksa Kozak, Chairman,
Petro Hayova, Secretary.

21.
МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

Тутешні всі українські орґанізації злучились разом і вислали спільно одну довгу каблеграму до Ліґи Народів, яка тому два тижні була подана у „Свободі" яко взорець писем.

Каблеграма звучить:

Dr. Van Karnebeek,
President of the Assembly, League of Nations, Geneva, Switzerland.

To the League of Nations in care of the Honorable President.

We, undersigned organizations of Americans of Ukrainian ancestry and Ukrainians residing in Manchester, N. H., natives of Galicia, beseech the League of Nations to take into consideration and to cause as nearly as possible the decision of the international status of our unhappy motherland, Galicia.

At the time of the dissolution of Austria Hungary, Galicia, in accordance with the principle of self-determination of nationalities, constituted herself as an independent West Ukrainian (Galician) Republic, presented by the national assembly which was composed in conformity with all demands of democracy and parliamentarianism.

The newly-created Polish nation started a war of aggression against the republic of E. Galicia and after eight month's stubborn fighting occupied her territory. The remnants of the army and the government of Galicia had to go into exile—where they are remaining today. However, at least 80 per cent of the population of Galicia recognize the government created by the national assembly as their only legal government. The Polish occupants are ruling this unhappy land against all principles of the right of self-determination of democracy and even of humanity; they persecute the Ukrainian language, organize pogroms, plunder, put people in prisons, colonize the country with colonists from Poland, burn villages, torture men, women and children, execute them—in a word, are acting in a most barbarous manner. This has been going on for over two years. Against such an unheard of state of affairs, we are raising a unanimous protest and respectfully request:

First, that the League of Nations take into consideration the horrible condition in Galicia and put an end to it, by removing the unlawful Polish occupation;

Second, That the League of Nations use all means to hasten the decision of the question of the international status of Galicia by

(a) Recognizing Galicia as an independent nation.

b) Recognition and restoration of the only lawful government of this country, created by the national assembly, and headed by Dr. Eugene Petrushevich.

(Signed)

UNITED UKRAINIAN ORGANIZATIONS OF MANCHESTER, N. H., U. S. A.:
Harry Guhl, President,
Lesio Sysyn, Secretary.

Сей протест походить від отсих менчестерських орґанізацій: 1. українського католицької церкви; 2. українського просвітного клюбу; 3. У. Н. Комітету; 4. українського братства св. Ів. Хрест.; 5. товариства „Січ". Всі ті інституції зложили ся спільно на одну каблеграму і згодились, що за злучені орґанізації підписав протест Гаврило Гула, яко предсідатель, і Лесьо Сисин, яко секретар.

Місцева найбільша американська газета, The Manchester Leader, з 13. с. м. помістила на першій стороні звідомленнє про сей протест і подала його в цілости.

Американці, котрі читали сей протест, говорили, що аж тепер пізнали, які Поляки є, і в розмові з Українцями желали їм успіху в боротьбі проти польського наїзду на український край.

МЕРИДЕН, КОНН.

Українська громада в Мериден, Конн., вислала отсей протест:

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

We, the Ukrainians of Meriden, Conneticut, United States of America, sending the protest to League of Nations to terminate cruel Polish occupation of East Galicia and restore Galician National Assembly under Dr. Eugene Petrushevich, the only Government elected and acknomledged by the people of East Galicia.

Nicholas Salamandra, President,
Michael Dmyterko, Secretary,
John Sladnyk, Treasurer.

23.
ВІЛИНҐ, В. ВА.

Тутешня українська громада вислала отсей протест:

Sir Eric Drummond,
General Secretary of the League of Nations, Geneva, Switzerland.

Ukrainians from Wheeling, W. Va., about 3,000 citizens of East Galicia protest to League of Nations against Polish occupation of East Galicia. We ask League of Nations to expel Polish army which is murdering Ukrainians in East Galicia and to give Galicia independence.

Andrew Medyna, President,
Stefan Hrushkevich, Secretary.

24.
ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Українці з Елизабет, Н. Дж., вислали отсей протест:

Dr. Van Karnebeek,
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

Ukrainians of Elizabeth, N. J., ask you to use your influence to discontinue the cruel occupation of East Galicia by Polish armies and to establish Ukrainian Government under Dr. Eugen Petrushevich.

UKRAINIAN NAT'L ASS'N ZAPOROZKA SICH:
Ivan Scizak, President,
Michael Lyba, Secretary.

25.
ГЕСТИНҐС АН ГУДСОН, Н. Й.

Тутешне товариство ім. Тараса Шевченка, відділ 6 У. Н. Союза, вислало отсей протест:

League of Nations,
care of Hon. General Secretary,
Geneva, Switzerland.

We, members of Ukrainian Shevchenko Society of Hastings, N. Y., citizens and residents of United States, natives of Galicia, protest against unlawful Polish occupation of Galicia and request to recognize Galicia as an independent Western Ukrainian Republic.

Mikhail Fedir, President,
John Fenderetsky, Secretary.

26.
ЕЛМАЙРА, Н. Й.

Тутешне братство св. Арх. Михаїла, відділ 51 „Провидиня", вислало каблеграму протест до Ліґи Народів в Женеві проти продовжування польської неволі в Галицькій Україні. Протест складався з 68 слів. Підписав уряд братства: Михайло Кулинич, предс.; Павло Білоцерковець, секр.; Тома Чех, касієр.

27.
СТ. ДЖОЗЕФ, МО.

Тутешній відділ 355 У. Н. Союза вислав до Женеви до Збору Ліґи Народів, протестацію у телеграму проти польського панования над Східною Галичиною.

І. Кульчицький, предс.

28.
ЛЕНКЕСТЕР, Н. Й.

Тутешній місцевий український Комітет вислав до Ліґи Народів в Женеві протестацію телеграму дня 15. с. м., яка звучить:

League of Nations Assembly,
Geneva, Switzerland.

Galician Ukrainians of Lancaster, New York, unanimously announce Polish occupation of Galicia as inhuman, barbarous and characterized by atrocities religious and racial persecution and intolerance and respectfully demand restoration of people's Government the National Assembly under Dr. Petrushevich.

Alexander Kostecky, President,
Wasyl Makarymyk, Secretary.

29.
ВЕНДЕРҐРИФТ, ПА.

Тутешній Український Комітет вислав отсей протест:

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of

We Americans of Ukrainian birth residents of United States ask to save the Ukrainians of East Galicia from extermination, to remove the barbarian Polish army of occupation and to accord the selfgovernment of people under the rule of Ukrainian National Council headed by Dr. Eugen Petrusevich.

UKRAINIAN COMMITTEE OF VANDERGRIFT, PA., U. S. A.:
Petro Voytovich, President,
Leo Bihik, Secretary,
Ivan Chaykovsky, Treasurer.

Крім того парохія вислала протест в реджістрованім листі.

30.
МИЛВОКІ, ВИС.

Дня 11. с. м. відбулась тут нарада місцевих Українців в справі висилання протесту до Ліґи Народів проти польської неволі в Галицькій Україні. Ухвалено і вислано довший протест в реджістрованім листі, а крім того коротку телеграму, котра звучить:

League of Nations Secretary,
Geneva, Switzerland.

Milwaukee Ukrainians protest unlawful Polish occupation of Galicia. Request consideration of horrible conditions. Recognition of Galicia as independent Ukrainian nation, restoration of Ukrainian national assembly as lawful government of Galicia.

Rev. Anthony Stweir,
Stephen Kowtun, President,
Ivan Berezowets, Secretary,
Basil Adamczuk, Treasurer.

(Далї буде).

Кождий Чесний БОЛЬШЕВИК

МУСИТЬ БУТИ ЗА ГАЛИЦЬКОЮ ПОЗИЧКОЮ.

БО ЦЯ ПОЗИЧКА ПОМАГАЄ ВИРВАТИ ГАЛИЧИНУ З ПАЗУРІВ ПОЛЬЩІ.

АНІ ОДЕН ЧЕСНИЙ БОЛЬШЕВИК НЕ МОЖЕ БУТИ ЗА ТИМ, ЩОБИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД В ГАЛИЧИНІ ГНОБИЛА ШЛЯХОЦЬКА ПОЛЬЩА.

БО КОЖДИЙ ХТО ВИСТУПАЄ ПРОТИ ПОЗИЧКИ, ТИМСАМИМ ПОМАГАЄ ШЛЯХОЦЬКІЙ ПОЛЬЩІ НЕВОЛИТИ, РАБУВАТИ ТА НИЩИТИ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ТА РОБІТНИКІВ В ГАЛИЧИНІ. А ХТО ПОМАГАЄ ШЛЯХОЦЬКІЙ ПОЛЬЩІ НЕВОЛИТИ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ТА РОБІТНИКІВ, ТОЙ БЕЗ ОГЛЯДУ НА ЦЕ, ЧИ ВІН ЗАКРИВАЄ СЕБЕ БОЛЬШЕВИЗМОМ, ЧИ ЧИМ НЕБУДЬ ИНШИМ, ТА ЧИ ВІН СЕ РОБИТЬ ЗА ПОЛЬСЬКІ ГРОШІ, ЧИ БЕЗ ГРОШИЙ — Є НЕ ЧЕСНИЙ БОЛЬШЕВИК, НАВІТЬ НЕ ЧЕСНИЙ ЧОЛОВІК — АЛЕ ХРУНЬ, ЗРАДНИК!

БОРОНІТЬ РІДНИЙ КРАЙ!

КУПУЙТЕ ГАЛИЦЬКІ БОНДИ!

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25. ВЕРЕСНЯ 1921 Р.

В ГАЛИ НА РОЗІ БРУМ СТ. І САВТ ОРЕНДЖ ЕВЕ.

відбудеся в Нюарку і околиці

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі допомоги визволення Східної Галичини.

На вічу буде промовляти Др. Л. Цегельський, дипльоматичний представник Зах. Укр. Республики, як також і другі бесідники.

Вступ сим Українцям, що поборюють заведение укр. національної влади в Галичині, як також людям инших народностий — заборонений.

Всіх инших Українців о численну участь просить

Комітет.

Початок о годині 2. пополудни.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
217-19 EAST 6th STREET, NEW YORK

В НЕДІЛЮ, 25. ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1921 Р.

Т-ВО „РУСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР"

відограє театральне представлення

ХАТНЯ РЕВОЛЮЦІЯ

комедія на 3. дії. — Режісер В. Карпович.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7-ій ВЕЧІР. ВСТУП 65 Ц.

УВАГА: УВАГА: УВАГА:

В НЕДІЛЮ, 2. ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1921 Р.

буде відограна драма в 5-ох діях з поеми Пушкіна „Полтава"

МАЗЕПА

Завідатель Т-ва „Р.-У. Н. Театр" М. Сафонов.

ПЕКЛО В ХАТІ!

З ЖИТТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ.

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING, 30 E. 7th St., New York.

ПАШПОРТИ

ЗАДАРМО! Хто хоче платити нехай іде до других. У нас вплішці абсолютно задармо. З дому не рушайтесь поки не засягнете в нас поради. Важні річи розяснюємо Вам про цілу подорож.

ШИФКАРТИ ДО КРАКОВА $97.75, ДО ЛЬВОВА $99.00.

Всякі справи нотаріяльні полагоджуємо точно і скоро.

Голоситься тільки до п. І. Хома, управителя

UKR. EMIGRATION BUREAU, 503 Carson St., S.S. Pittsburgh, Pa.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Один читач „Свободи" в Шікаґо, Ілл., надіслав нам отсей лист, писаний 14. серпня б. р., який прийшов до него з села Козівки, повіт Бережани, Галичина. В тім листі описано простими словами, як орда з чотирма ріжками гуляє в нашім краю).

Дорогі Діти!

Даємо Вам відомість, що коло нас діється. І так: Одна партія хлопців польських з Козови і з Галенки (Геленкова) побилася з другою партією хлопців українських, походячих з Козівки і Ліщиц. Потім в понеділок польські хлопці з Козови вилупали українських хлопців з Козівки за цегольнею в Козові і їх там побили. Окрім того хлопці з Козови і з Галенки (польські псубрати) змовилися піти в неділю на весіле до Козівки, щоби там дати волю своїй дикій натурі. З Козови було хлопців 14, а з Галенки 31, то разом 45 збиїв. Прийшли вони на те весіле в Козівці, але не мали з ким битися, бо хлопців там не було, а дівчата повтікали. Їдуть ті збиї улицею і виспівують. Проти них вибіг один український хлопець і питається: „Хочете битися?" А один хлопець з Козови відповідає: „Хочемо!" Тоді українські хлопці з Козівки зачали стріляти з французького карабіна, котрий був на 25 стрілів. І було ще 10 карабінів. Котрий польський хлопець утік, то здоровий, а котрого зранили, то не втік. Ранених Ляхів наші хлопці полапали, повязали їм дротом руки і поприпинали до воза, а відтак били, цілько хоґіли. Камінями голови їм порозвалювали. Поранений є хлопець Волехів і Достойного і Янтек Дупик з Галенки. Їх побили кількох, але я всіх не знаю.

На другий день по тій битві прийшла до Козівки жандармерія з Козови, щоби забирати українських хлопців. І забрали богато наших хлопців, а між ними і війта, Українця, бо він мав кричати: „А бийте Поляків і зайдів!" Забрані Українці сидять тепер у Козові в арешті, а війт пійде, повідають, на розстріл за карабін і за те, що заохочував наших хлопців до бійки.

Ті польські хлопці, котрі були дуже ранені, пійшли до шпиталю, а ті, що були ранені легко, лежать вдома. До цих приїзджає два разы дженно своєю фіярою доктор і бере за кожду візиту по 400 марок. Усе те робиться на кошт Українців.

Достойному вибили око, а Волехового двома кулями зранили: одна куля вийшла на верх, а друга лишилася в середині.

Над тими Українцями, котрі сидять в арешті, Ляхи дуже збитькуються. Жандармерія все кричить: „А бийте, хто хоче!" То хто йде, то бє.

До Козівки приїхала тепер польська кавалерія, а ще має прийти піхота.

(Лист п. Володимира Навурка, укінчного теольога і фільозофа з Яворова, до п. Теодора Гладкого, відомого церковного артиста-маляря в Ню Йорку).

Дорогий Земляче!

За лист і память дякую. Тішить мене дуже, що Ви здорові тай що не забули за мене. Я нераз згадую Вас і завдую Вам, що Вам Бог дав таку гадку, що Ви завчасу виїхали з тої прокляної країни. Велике щасте маєте, що Вас тут не було, а ще більше щасте, що Вас тут нема. Вертатися не маєте по що і не раджу Вам зі щирого серця, щоби відтак Ви не пролклинали своєї долі.

У нас страшенна дорожня, казочна! Всі обходяться, як можуть. Майстри бідують. Тепер ніхто нігде не будує церкви, ані не малює. Жийте, як можете, а вертатися Вам нема по що.

Коби я міг дістатися до Канади або до Сполучених Держав! Хоч би я там мав камінне лупати на гостинци, то жив би веселійше, бо принайменьше кождий узнавав би мене за чоловіка. А тут ми трактовані як остатний скот, котрому ласку робиться, що позволяється йому жити на його рідній землі. Положенне наше страшне! Для нас лише кримінали (і то найлютійші), кулька в лоб, побиванне до крови — чи старий чи молодий, баба чи дівка. Ніхто не годен собі уявити, що наш нарід перетерпів з ласки братів Поляків, тих католиків... Австрія за чотири роки війни не витеребила тілько наших людий, що Поляки. Тисячі а тисячі наших згинули з їх ласки — як не на фронті, то ще більше по польських кримінлах і таборах. Ціла Польща засіяна великими цвинтарями, дележать кости наших невинних борців, що сміли боронити свою рідну землю. Спочиваютъ там маси і людий цивільних; їх вина є лише та, що вродились і були Українцями. Там по таборах їх били, зуби вибивали, кости ломали, голодом морили, аж вкінци змилосердився тиф і забрав їх не вічний спочинок; спочивають раді, що там уже не сягає рука і справедливість тих верних синуф косцьола католіцкого".

От перша-ліпша польська шмата щонебудь на вас скаже, тай уже арештують, полочать по кримінлах і чекай довго, заки переконаються, що ти не винен. В случаї, де невинні люди волюють собі житте відобрати, ніж дістатися в руки польських жандармів. От на Зелені свята відобрав собі житте Михайло Мех з Романова коло Бібрки, в хвили, коли жандарми і посіпаки за ним гонили. А він нікому нічого злого не зробив — хиба, що служив при нашім війску.

А наші Гуцули які бідні! Там дотепер Поляки тримають маси війск і нищать їх. Богато-богато Гуцулів пійшло на тамтой світ з ласки Поляків. А в нас Поляки спалили велике передмісте. До 120 господарів пустили з димом; трое людий згоріло. Нарід ще й до нині не відбудувався; дуситься по норах в нечистоті і вимирає на тиф. Зате масами спроваджують сюди кольоністів-мазурів і їм сейчас будують будинки, а наш хлоп ще мусить помагати їм при тім ділі.

Не знати, кого то проклинати за те все! Чи буде коли за се яка справедливість? Чи нарід дістане яку сатисфакцію? Таж ми по чуже не лізли і чужого не хочемо!

Коаліція страшну кривду нам зробила і ще дальше робить. Уже три роки як Австрія впала, а коаліція (ся побідниця) дотепер нічого не зарядила в справі Східної Галичини і позволяє Полякам знущатися над нами і нас витереблювати з лиця землі. От тепер Поляки за всяку ціну хотять викликати бунт у нашого народу, провокують на всякі способи, щоби наш нарід збунтувався та щоби відтак мати причину вирізати його — головно його інтеліґенцію.

Інтеліґенцію нашу нищать безпардонно; многих понагняли з державної служби, а нових не приймають нікого. А ті, що є в службі (чи учитель чи урядник), мусять сидіти тихо. Масово переганяють наших із Східної Галичини на Мазури, а там їх доля страшна! Для нашого учителя чи учительки тут „нема мейсца, тилько на заході". Тут засівають усі школи й уряди Поляками.

Але досить про те, бо гидко писати про таку свою долю. Нас тут інакше не називають (публично і в газетах), лише „те кабани, дзіч гайдамацка" — тай нас трактують, як „кабануф".

Я сиджу вже третий рік без заняття. Вчу дітий одного священика на селі і з того дихаю. Холеричне житте!

Росію чорт пірвав. Знищили її самі російські крайні соціялісти (звані большевиками). От і голота! Знищили себе тай тепер не маємо ні відки опори і помочі. Поляки виграли війну з большевиками і забрали Росії великі простори землі. От дрянь большевицька тай тільки.

Ви там повинні читати котрусь з наших газет, пр. „Український Вістник" (виходить у Львів, Ринок ч. 10), то малибисьте поняття хоть у міліоній части про те, який ми тут маємо рай. Поляки не позволяють нам писати всього; от що їм подобається, то се позволять. Через два роки то дуже нищили нашу пресу і тепер дуже конфіскують. Вся наша молодіж академічна сидить дома вже кілька літ і нічого не вчиться, бо Поляки не допускають її на свої університети. Та що впрочім нашому молодцеви з науки, як опісля його не прийдуть до жадного уряду?

Згинуло богато-богато наших хлопців (яворівських). Попіка (Корчика) три сини згинули в боротьбі з Поляками. Мої два брати і я були також при війску. Я на диво якось вирвавсь, а середущий є военним інвалідом; його здоровле вже пропало.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсею дорогою повідомляється всіх відпоручників, бувших жовнірів американської армії, які мають удатися в депутації до Вашінґтону, аби собі приготувати військові убранна, з тої причини, що вони будуть мусіли поубиратись на послухання у військовий стрій.

Повідомляється також і проситься всіх відпоручників взагалі, аби були готові до виїзду, з тої причини, що ми одержали вість з Вашінґтону, що послухання нашої депутації перед комісією заграничних справ конґресу і сенату буде назначене на котрийсь день, а другім тижни місяця жовтня. Про день виїзду ми повідомимо кождого відпоручника зі всіх місцевостий осібним письмом.

Місцевости, які не висилають своїх відпоручників, а мають в своїм посіданню меморіял, нехай стараються в як найкоротшім часі той меморіял, разом з підписами, нам звернути, аби описія не було запізно.

Ми з своєї сторони стараємось і докладаємо всіх зусиль, аби справа випала як найкрасше в користь нашого поневоленого народу.

Філядельфія, Па., 21. вересня 1921.

ЗА УРЯД-ЛІГИ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН ТА БУВШИХ ЖОВНІРІВ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ:

Теодор Грицей, предс.; Іван Борисевич, кас.; Михайло Рибак і Андрій Шостак, секретарі; Михайло Дармограй і Василь Титанич, капітани.

Адреса Ліґи:

„LEAGUE OF AMERICAN CITIZENS OF UKRAINIAN EXTRACTION",
329 So. 4th St., Philadelphia, Pa.

СКІЛЬКИ ДОБУВАЮТЬ ВУГЛЯ?

В Европі копано перед війною 730 міліонів тон вугля; минувшого року добуто лише 597 міліонів тон. За те в Америці, де вугля було все менше, добуто тепер 601 міліонів тон, отже 4 міліони більше чим в Европі.

ЇХ ПРИКМЕТИ УСУНУЛИ РІЖНИЦЮ ЦІНИ НА ЦИГАРЕТКАХ

BEECH NUT CIGARETTES

ХОЧЕШ ЧИ НЕ ХОЧЕШ А МУСИШ ЇХ ЛЮБИТИ!

20 for 15¢ P. Lorillard Co.

ШИФКАРТИ ПОТАНІЛИ О 25 ДОЛ.

Голоситись устно або листовно до:
O. J. BRUCEK & CO.
329 So. Fourth St.
PHILADELPHIA, PA.

Пашпорти виробляємо в кількох днях.

БЕЗВАРТІСТЬ РУБЛІВ Є ОБРАЗОМ СТАНУ РОСІЇ

Рублі, які є добрі сьогодня а безвартісні завтра, задля неусталеного правительства, є образом історії Росії з останніх кількох років.

З причини сих неполадданих відносин, російські гроші належать до таких, яких ми як і другі чужинецькі департаменти великих банків, не обмінюють.

Ви можете оглянути російські гроші за вікном нашої філії при EAST 9th STREET I EUCLID AVE.

The Cleveland Trust Company

ЧУЖИНЕЦЬКИЙ ДЕПАРТМЕНТ ДАЄ ВСЯКОГО РОДА ОБСЛУГУ.

НЕБУВАЛА ВИПРОДАЖ СТАРОКРАЄВИХ КНИЖОК

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ. ЖАДАЙТЕ КАТАЛЬОГА.

СПІШІТЬСЯ З ЗАМОВЛЕННЯМИ.

Ми дістали великий транспорт українських книжок, ріжнородного змісту, виданих в Київі, Львові, Відню і Берліні і заряджуємо випродаж по ЗНИЖЕНИХ цінах.

Особливо богатий вибір книжок для дітей. Родичі не пропускайте нагоди а сейчас замовляйте книжки, які виховають ваших дітей на свідомих і добрих синів і дочок будучого громадянства.

За катальогами і з замовленнями звертайтесь:

K. BAHREY,
245 COURT STREET, NEWARK, N. J.

НОВІ ЦІНИ ШИФКАРТ

НА НАЙЛУТШІ ПОРТИ І КОРАБЛІ ТЕПЕР МОЖНА ЗАХАТИ ДО ЛЬВОВА ЗА:

$106 ЧЕРЕЗ ГАМБУРГ І БРЕМЕН,
$108 ЧЕРЕЗ АНТВЕРПЕН І РОТЕРДАМ,
$114 ЧЕРЕЗ ҐДАНЬСК.

Як їдете до краю так їдьте тільки через свою рідню інституцію АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО, найбільшу українську інституцію того рода в Америці з офісами в Ню Йорку і Філядельфії. СТАРАННА ОПІКА І ЧЕСНА ОБСЛУГА. Каюти на дві, чотири і шість осіб. Асекуруємо куфри аж на місце в краю. ПАШПОРТА ВИРОБЛЯЄМО ЛИСТОВНО В КІЛЬКОХ ДНЯХ. В кождій справі як: пересилка грошей, спровадження родини і полагоджуванне старокраєвих або американських справ приходіть або пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 East 6th Street, NEW YORK, N. Y. — 322 North 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ЗА УПРАВУ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА:
АНТІН ПАШУК, през.

Приймається передплата на:
„Ukrainske Slowo"
Українське Слово
Єдина українська часопись у Німеччині.
Часопись дає власних кореспондентів на кордонах України і більших центрах української еміґрації та світових центрах.
Докладна інформація про життя на Україні й про український рух.
Має такі окремі відділи: політичний, економічний, справа полонених і інтернованих, студентський, бібліоґрафії і инш.
Чередплата передплата виносить:
У Німеччині . . . . 18 марок.
В Чехії . . . . 24 корони.
В Австрії . . . . 180 корон.
В Америці . . . . 1½ доляра.
Адреса „Українського Слова":
Berlin W 62, Bayreuthersir. 1, Tel.: Steinplatz 5372.

ШИФКАРТИ

продаємо лише по компаніячих цінах на всі лінії до Галичини і Галичини і до всіх частий світа.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю ми стрічаємо на стациях, забираємо їх на ночлег до власного чистого і здорового еміґраційного дому, опікуємо ся їх пакунками, котрі на жадання також асекуруємо і перетримуємо їх пакунки безплатно у своїм сторожі аж до дня відїзду корабля.

ПАШПОРТИ виставляємо ся зовсім безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всіх місцевостий рідного краю по денним курсі телеграфічно, чеками і почтою і даємо за гроші повну ґаранцію. Після доручення гроший даємо оригінальні посвідки від осіб, котрим пересилаємо гроші.

ВСІЛЯКІ старовравські справи судові і нотаріяльні усліпно полагоджує наш нотар.

Також у всіх впрочих справах уділяє совісної поради і дає чесну, скору і точну обслугу найстарший

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР

на розі Третої Еені і 6-тої улиці в Ню Йорку.

HENRY C. ZARO, Banker
39 Cooper Sq. Dt.U. New York

ШИФКАРТИ ВЖЕ ТАНЬШІ

До Гамбурга, Бремен, Антверп і Ротердам

ТІЛЬКО 100 дол.

на найлучших посільно-почтових кораблях з окремими каютами і просто без пересідання. Тому, задумуючі виїхати до старого краю, повинні скористати з так великої нагоди і сейчас собі шифкарту замовити.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ І КРЕВНИХ ДО АМЕРИКИ

Посилаємо гроші до краю по найтаньшім денним курсі і доручаємо телеграфічно до 3-ох днів; потому до 3 недель в краєвій валюті, як рівним з АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ.

У ВСЇХ СПРАВАХ,

як тутешних так і старо-краєвих, просимо зголоситись особисто або листовно до:

STANDARD BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нова літнього ремесла від автомобільного. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер з Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знаєте, що наша школа є одною з лїпших в Америці. Уживаєть до науки всі найновіші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і повидтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуєтесь до нашої школи. — І. Степанов, інструктор і механік.

Для інформації цей офіс отворений в неділі до 12. в. пол. Пишіть по катальоґ

ARENA AUTO SCHOOL, 161 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

UNITED AMERICAN LINES

JOINT SERVICE WITH

HAMBURG AMERICAN LINE

New York-Hamburg Direct

НАЙЛІПШЕ ПОЛУЧЕННЄ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЕВРОПИ.

MT. CARROL - 29. ВЕРЕСНЯ

BAYERN - - - - 6. ЖОВТНЯ

Кораблі відїзджають з Ню Йорку з Pier No. 86, North River, при кінци Вест 46-ої ул.

Кабіни з 2, 4, і 6 ліжками на всіх згаданих кораблях. Окремі їдальні, салї для курення, салї розривок і променадові покажди для уживку подорожних 3-ої класи.

Для запевнення собі шифкарти пишіть до котрого небудь агента або

39 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВ. МИХАЛА

Коли ви недужі на яку скіпу недугу, немічні на силах, як часто ревматизм, нечисту кров, сверблячку тіла, калу жолудка, солітер (палястнику), конвульсії (падучу хоробу), кашель, пересуду, внутрішні болі від подвигання, або коли дбаєте про красу Вашого тіла і потребуєте дік на поріст волося, вусів, або для усунення волосів, подобрання сивого волося, зроблення лиця гарним або взагалі на всі инші недуги, а хочете мати ґварантовану пораду і добру медицину, то опишіть нам зараз Вашу недугу а наші знатоки медицини Вам поможуть. Жадайте катальоґ у:

ST. MICHAEL MEDICINE CO., INC.
CARLSTADT, N. J. Dep. D.

Приймаєть БАНКОВІ ВКЛАДИ. Платимо добрі проценти від Ваших гроший.

ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕВІ до Угорщини і нею занятих територій полагоджуєсь по найнизших цінах денного курсу.

ПЕРЕСИЛКИ В ДОЛЯРАХ. Виплачуємо в готівці доларовій відбирателям.

ТИКЕТИ КОРАБЕЛЬНІ продаємо на всі лінії по цінах компанийних.

ЕМІГРАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ і повноваєтя для спровадження родини переводимо з повною докладністю.

MOKRAY BROTHERS BANKERS
150 Second Street Passaic, N. J.

ШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙНИЙ, ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В неділю рано зілє копала

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ВЕЛИКА ПАРТІЯ

УКРАЇНЦІВ

вибирається до краю кораблями „Джордж Вашінґтон" 3-го вересня; „Ордуна" 10-го вересня. На цих кораблях даємо вигідні каюти на 2 і 4 людей і окремі для родин. На бажання асекуруємо куфри.

О пашпорти стараємось в короткім часі.

Гроші пересилаємо до всіх частей світа скоро і найдешевше. Коли хочете відїхати до краю в товаристві краянів і бути обслуженими чесно, то ще вині шліть завдаток на каюту на однім з повисших кораблів до:

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.
Corner 8th Street

ВЕЛИКІ ШКОДИ ВІД ВИХРУ.

Над містом Зальсвілл, 18-го серпня, віяв в середу страшний вітер, який начинив в місті страшні шкоди, яку обчисляють на якого чверть мілїона долярів. Вітер віяв понад 70 миль на годину. Вихор порвав дахи з бизнесових домів і поніс на село. Лише один припадок так хотів, що нихто з людий не був ушкоджений або убитий, хоч головні вулиці, котрими вітрив вихор, ішли товпі людий за покупками, робітників і канцелярийних урядників на обід та дітий до шкіл і домів. Вихор напнов так скоро, що за яких дві мінути ціла головна вулиця міста представляла одну велику руїну, на котрій були скидані побиті дахи, в деяких місцях на 20 стіп заввишки. Лише двох людий, їдучих тим самим автомобілем, покалічило побите шкло, падаюче з одного домупопід котрий вони переїздили. Вихор порвав в цілім місті електричні получення, так що в богато місцях не було вечером електричного освітлення ані телефонічної служби.

Не далеко звідси, в Белер, майже рівночасно случився страшний хмаролом, котрий позатоплював доми, потопив худобу на полях і змів з поля уже зібране збіже.

ПОСИЛКА ПАКЕТІВ ДО РОСІЇ.

На Україну не можна посилати.

(З Почтового Департаменту).

Почтовий Департамент у Вашинґтоні, Д. К., оповіщає, що почтові уряди в Злучених Державах знова приймати-муть пакети до пересилки в Росію. Пакети до одинайцяти фунтів ваги можна посилати (лише нереджістровані) до европейської як і до азийської Росії, за виїмкою України і Туркестану. З Америки їх пересилають в Анґлію, відки вони правильно анґлійською почтою їдуть в Росію. За кождий пакет до европейської Росії оплачується правильну почтову ману 12 центів від фунта і окрім того перевозову оплату: 66 центів за пакет до 3 фунтів ваги. 72 центи за пакети від трох до семи фунтів і 84 центи за сім до одинайцяти фунтів ваги.

Листи можна посилати (теж лише нереджістровані), за звичайною почтовою оплатою для заграничних листів, до всіх країн европейської Росії, включаючи Україну, Грузію та Азербеджан.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ХТО МАЄ ЯКУ ПРАВНУ СПРАВУ В СТАРІМ КРАЮ,

нехай звертається до

Д-РА ВОЛ. БАЧИНСЬКОГО

звісного старокраєвого адвоката у Львові, на адресу:

Dr. VLADIMIR BACZYNSKYJ,
ul. Koseluszka 1a, Lemberg, Galicia, Europe.

Він переводить всякі справи спадкові, дїлові, табулярні, банкові, подружні, купна-продажі, процеси, загоди, і т. д. Се звісний український адвокат і член екзекутив ріжних українських партий і товариств у Львові. До нього можете вдатися з повним довірєм.

Пишучи до нього, залучайте відразу ягори (найлїпше в реджістрованім листі) відповідну оплату, а то: за виїзд з табулї або перегляд актів спадкових чи процесових, або за розслід справи в Львові 5 долярів, а за инші менші інформації 2 доляри.

ДРУКАРНЯ

У. Н. СОЮЗА СЛОВОЦЬКА

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:

Статути, програми і листи на концерти, представлення, пікніки і бали, як також коверти і листові папери для Братств, Товариств і Сестриць.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удавати ся всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Лекці для осягнення горожанства Зл. Держав для убігаючих ся о папери.

Українці міста Джерзи Сіті, котрі зголосились в Натуралізаційнім Бюрі по другі папери для осягнення права горожанства Злучених Держав, не мають в многих случаях надежного відношення, щоби дізнати ся всі питання, які звідає повітовий судія при іспитованю аплікантів.

Щоб сему зарадити Товариство Християнської Молодіжи (Young Men's Christian Association) завело перед півтора роком спеціяльні безплатні лекції, які подовжаються стало і доси. Сі лекції відбувають ся вечером в понеділки в будинку Пенсильванійськім віддалім для ужитку Товариства У. М. С. А., який находиться на розі улиць Монтгомері і Грін. Там повинні голоситись всі ті Українці, котрі не мають достаточного знання відносно справ міста, стейту і держави, якої горожанами вони мають стати.

ЗНИЖЕННЄ ЦІН ШИФКАРТ ТРЕТОЇ КЛЯСИ НА БРЕМЕН.

Компанія „Юнайтед Стейтс Лайнс" обнизила ціни корабельних карт до Бремен на $100.00, чим подешевіли корабельні карти о $25.00 від попередніх цін.

Зарядженє компанії „Юнайтед Стейтс Лайнс" є тим важнійше, що Бремен є властивою брамою для Українців до або з центральних країн Середної Европи.

Компанія „Юнайтед Стейтс Лайнс" має вже сім великих і лїпших кораблїв, які є вдадні для транспортації пасажирскої служби. Два з цих кораблїв „Америка" і „Джордж Вашінґтон" є найбільшими і найкоршими між американськими і німецькими портами. Нові знижені ціни дадуть пасажирам третої кляси добру нагоду скористати з анґлійної та дешевої подорожи.

Агентами сеї лінії на Европу є Норт Джермен Лойд і її служба обслуговує пасажирів і бере їх в опіку по приїзді до Бремен, а також доглядає, щоб пасажири зістали відведені до безпечних потягів при переїзді до дому.

(Огол.)

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівок до музичних інструментів і гребінки

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ

Замовлення посилати до
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

CUNARD-ANCHOR

Найбільші, найлекші кораблї в світі. Найчемнійша обслуга для пасажирів У Вашій місцевости або сусїднім місті звернись наш місцевий агент

ДО УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ ЛИТВИ І ПРИБАЛТІЙСЬКИХ КРАЇВ ПРЯМО НА ГАМБУРГ.

SAXONIA .....29. жовтня
Кабіна $145.00. III. кляса $125.00
Такса $5.00

ЧЕРЕЗ CHERBOURG, SOUTHAMPTON, LIVERPOOL і GLASGOW:

ALBANIA .....27. вересня
ALGERIA .....1. жовтня
AQUITANIA .....4. жовтня
EMPRESS OF INDIA 6. жовтня

ВИНАХІДНИКИ

Пишіть по безплатну книжочку про винаходи і патенти і звертайтесь з довірєм до нас зі своїм патентовими справами як до патентових законників.

A. M. WILSON, Inc.
Registered Patent Attorneys
310 Victor Building,
WASHINGTON, D. C.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Відзиваєсь до всїх Українських Вп. Родин жиючих в Рочестер, котрі мають дїти вище 7 лїт і до вказівки їм старших, котрі люблять музику, щоби скористали при нагоді отворення МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ і порозумілись зі мною з справі вписів на курс музичний, який розпічнеться небавом. Поаяк мені поручено зорганізувати оркестру з 50 осіб, охоч родичі дїтий і молодші та старші зводить згодущувати на мою понизшу адресу до вписів. 23-25

Також даю лекції на скрипку, мандоліну, кларнет, корнет, саксофон і флет.

MICHAEL YURKIW,
22 Siebert Pl., Rochester, N. Y.

ДЛЯ ВСІХ! Хто купує у нас шифкарту, старається о пашпорти безплатно.

Асекуруємо куфри і відставаємо до корабля.

Посилаємо гроші. — Виміняємо Либерти Бонди. — Обезпечуємо на житє і від огню. Ізвче.

Продаємо інтереси, доми, фарми і доми.

Полагоджуємо справи судові і нотаріяльні.

Інформації даром.

EDWARD PROKOSTMER & SONS,
203 Springfield Ave., Newark, N. J.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці місцимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших пояснень).

Оголошення женитьби не приймаєть-ся. — За одноразове оголошення в сій рубриці платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово.

NEW YORK, N. Y.

Заходом Укр. Тов. „Жеребецька Любов" в Ню Йорку, Н. Й., Українська Трупа відіграє „СВАТАННЯ НА ГОНЧАРЦІ" або „Дурни Стецько" комедію в 3-ох діях в суботу, 24. вересня 1921 в Українськім Народнім Домі, 217-219 East 6th St., New York, N. Y. Початок точно о годинї 8. вечер. Вступ 75 і 50 цнт. На представленнє не просимо всіх Родинців з Ню Йорк і околиці. По представленю буде баль, при добірній музиці, тож кождий буде мав нагоду добре забавитись. — КОМІТЕТ. 21-23

NEW YORK, N. Y.

Повідомляємо всіх інтересованих, що докінчене виграваги скрипки відбудеться в суботу на представленню 24. septembra 1921 р. в Укр. Нар. Домі, 217 E. 6th St., New York. 22.23

ЗА УРЯД ТОВ. ЖЕРЕБЕЦЬКОЇ ЛЮБОВИ:
Василь Цільник, предс.;
Михайл Ямка, секр. фін.

ПАШПОРТИ, ШИФКАРТИ, ПОЗИКИ

старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Українцям Українець.

Ziemba
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ

Перший Український Хиропрактор

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

лічить ріжні заздалегідь хороби так **МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН.**

Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. веч. В неділю від 10. до 1. Нюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви) вівторок, четвер і субота від 2-ої полудни до 8. вечер. 8Звче—

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР. вче

Годинки урядові 12-2 попол. і від 6-8 веч. В неділї і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.

DR. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР С. М. КАУФМАН, М. Д.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Годинки приняти: від 9. рано до 9 вечер, в неділї до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH

16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найдовершійші електричні апарати.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застрілі слабости мущин і женщин.
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ

Dr. ZINS

110 EAST 16th ST., N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год. від 9. рано до 8. вечер.
В неділї від 9. рано до 4. пол.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ

ДОКТОР МЕДИЦИНИ

Лічить особисто з успіхом всякі недуги мущин, женщин і дітий.
Dr. DEUTCH,
229 E. 14th St., New York City.
Tel. Stuyvesant 933.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

304 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

ЧИТАЙТЕ УВАЖНО!

Надзвичайна нагода для двох спільників!

ФАРМА НЕРШОЇ КЛЯСИ, положена в стейті нюйорськім, в Catskill Mountains, зараз коло міста Delphi, обшару 113 акрів, з чого 50 акрів рінної, дуже доброї, огородної землї а решта грубий ліс і пасовиско. Ріка, купіль і ставок на фарми. Гарний сад, 10 акрів кукурудзи, 4 акри гречки, 2 акри бульби, 230 бушлїв вимолоченого вже вівса, 20 акрів сїна, нове подвійне дахом, дім майже цїлком новий о 12 кімнатах, з верандою і дивницею, водо, сиики і купальня в домі, стайня на 40 штук худоби, стодола, літна кухня, возівня, ледівня, курник, хлїв, сїльо, вудярня, майстерня з столярським варстатом і всякими тулсами; 27 штук худоби, з чого 1 дійна корова, 2 дійні вівцї, 5 одноріжних вівцїв, 2 бугаї, 2 молоді коні вартости до 500 дол., 1 тучна безрога, повна 100 курий і качок, вся машинерія господарча, цїлком нова, як 2 плїти, 2 боронн, 1 кульвейтор, 2 тяжкі вози, 1 віз до воження молока, 1 віз з ґнойом, 1 віз з ґнойом, 1 косарка, 1 жнивна машина, 1 молотарка, 1 молотарка, 1 сїчкарня, ґазолїновий інджей о сили 6 коний, автоматичні вили, тиждо різних дощок і дрон, 2 пари тяжкої упряжи і 1 упряж легка, точило і много инших знарядів господарчих; цїлком нові горнїчи в цїлім домі, 3 бочки квашених огірків, 1 бочка сира, усяке начиння кухонне і до чистки; до міста, стації, почти, школи, шторів, докторів і т. д. 10 мінут ходу. Околиця дуже гарна і здорова, густо зі мешкала. З молока місячного приходу 230 дол. Будинки асекуровані на 5.00 дол. Податку платнїм рівно 75 дол. Ціна в Ню Йорку коштує $6.24 Властитель продає з причини відїзду до краю, де одіднчив значний спадок. Ціна 8700 дол., з чого 3000 дол. готівкою а решта на дуже вигідну спл ту. Голосити сейчас усно або письмо до адресу:

T. T. KMIHUTSKY, 30 East 7th Street, New York, N. Y. 22-24

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ

в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 миль від міста, а міст є 6 фабрик. Голосить усно або письмо до: 95-

T. J. HRYCEY & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

ФАРМА ВПРОСТ ВІД ВЛАСТИТЕЛЯ.

Фарма 138 акрів, 60 під управу, дорбий грунт, перепливає потік, грубе дерево, дім на 10 кімнат з телефоном, стодола і другі забудування, 10 коров, 1 бугай, 2 коні. Ріжнородна машинерія кормерська; близько міст. Молоко продаєть річно за $1200, яке забирають з міста. Ціна за всьо $4500, готівка $1700. Пишіть сейчас до властителя. Без агента. 21-24

LOUIS KIRMAN,
R. F. D. 1, Norwich, Conn.

РОБОТА В МАЙНАХ В ОКОЛИЦИ МІСКИМНЕТАС ВАЛЛЕЙ РОЗПІЧНУТЬСЯ НАНОВО.

З певних жерел довідуємось, що роботи в околицях Apollo, Leechour and Vandergrift в Армстрон і Westmoreland Каунтах в стейті Пенсильванія, містять зновлені сейчас і майни будуть робити повною силою. Сі майни находяться в полоси вугілей, де вугле доходить до чотири стопи грубости. Майни мають сильні поварства і є незначайно сухі. В сій части є богато домів, які побудовала компанія з часі повільної роботи в майнах і які доси не були замешкані. Нові обставини промовляють за тим, що сі майни будуть робити стало, а що майни находяться всего півтора милї від Пітсбурґа, то робітникам майнерам буде вигідно тут жити. Майни затрудняють від 1000 до 2000 робітників.

Ті майнери, що находяться без праці, повинні поїхати до сеї майни, яка находиться при висше згаданих місцевостях, коли хотять дістати стану роботу. 19-26

ФАРМИ В САРАТОГА КАВНТІ, Н. Й.

1) 110 акрів фарма, 80 акр. управної землї, 30 ак. ліса, дім на 10 кімнат, велика стодола і стайня, 3 коні, 5 коров, 2 сами, 40 курий. Всякого рода машинерія і збір. Ціна $4.600, $2.500 готівки а $2100 на морґеч.

2) 130 акрів, 100 управної землї, 30 ліса, дім на 9 кімнат з телефоном, велика стодола і стайня, 4 коні, 10 коров, 1 бик, 3 сами, 100 курий. Подвійна машинерія, 600 бушлїв вівса, 200 гречки, 50 тон сїна, 3 ак. картофель, 4 ак. корну. Ціна $7.000, готівки $3.000.

3) 100 акрів фарма, 80 під управу, 20 ліса, дім на 10 кімнат, велика стодола, стайня, 12 коров, 3 коні, 50 курий, машинерія і збір. Ціна $6.200, готівка $4.000.

4) 120 акрів, 100 під управу, 20 ак. ліса, 10 ак. двочевих дерев, яблока, грушки і сливки. Муровний дім на 12 кімнат, велика стодола і стайня. Ціна $5.300, $2.000 готівки.

5) 70 акрів, 50 під управу, 20 ліса, дім на 8 кімнат, стодола і стайня. Ціна $2.000, $1.000 готівки.

По інформації проситься писати до: JULIAN KOPEK, R. D. 1, Middle Grove, N. Y., Saratoga Co.

ФАРМА 40¼ АКРОВА

близько міста і недалеко Філядельфії, з чого половина орної землї, решта добрий ліс і пасовиско, гарний садок, вода при домі для гусий і качок, обсаджена бульбою, кукурудзою, бураками, фасолею і т. д. Дім добрий і чистий з ганком і пивницею, літна кухня і печ пекарська, велика стодола і стайня, курник, хлїв, возівня, 2 дійні корови, 2 коні, одна годовано безрога, курки, качки, машинерія, вози, упряж, всі фориичі в дома, до міста фарбованого, стрітках, вісної школи, стації, по годині ходу. Властитель Українець. Ціна $3.600, половина готівки. Голоситись до: 17,9,21,3

V. MAZURKEWICZ,
222—11th St., Brooklyn, N. Y.
(near 4th Ave.) Tel. South 8796.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ В ОКОЛИЦИ ПЕРІЩ, Н. Й.

1) Фарма 105 акрів з добрими будинками, близько місточка і стації кулейової; половина орної землї, решта ліс і пасовиско. Є 6 коров, 2 кілвки, 2 коні, 70 курий, 1 безрога, знаряди рільничі і збір сегорічний. Ціна за все $3.000, вплати потрібно $1.200.

2) Фарма 50 акрова з добрими будинками, в дуже добрім положенню при муровній дорозі близько міста. Є 7 красних коров, 1 кілвка, 2 добрі коні, 50 курий, знаряди рільничі і збір сегорічний. Ціна $5000, вплати потрібно $1.300. 11,12,23

3) Фарма 285 акрів з добрими будинками, орної землї є около 150 акрів, решта ліс і пасовиско; є також сад овочевий, 12 коров, 2 дійні коні, курки, знаряди рільничі і збір сегорічний. Ціна за все $6.000, вплати потрібно $1.500. Властитель спродає тую фарму з причини нового здоровя.

Також маю тут много инших фарм до спродажи, більших і менших, дешевих і дорожших. По близші повідомлення тих фарм пишіть або прибувайте до: А. КОЗАКЕВИЧ, Box 168, Parish, N. Y., Oswego Co.

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймаєть-ся. — За одноразове оголошення в сій рубриці платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне поміщення. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

НА ПРОДАЖ гроцерия і делікатесен ятор, в добрім місци, межи Українцями і Словаками. Старі костюмери. Великий і свежий стаж. Штор в головній части Джерзи Сіті. Добра нагода купити дуже добрий розвинений ґроцерию. Голосить: S. S. TICKET AGENCY, 265 Warren St., Jersey City, N. J. 21-3

Марія Пільч пошукує своєї сестри, ЮЛІ (Ульки) БРЕЛЮ, родом з села Мисловиці, повіт Кросно, Галичина. Прибула до Америки 1902 року. Має дверь перебувати коло Ню Йорку. Хтобі о ній знав або вона сама, нехай буде ласкава написати на адресу мого мужа: SAM PILCH, Edgemont Sta., R. R. 3, Box 389, East St. Louis, Ill. 22-23

ГЛЯДАЄ ПОСАДИ ДЯКОУЧИТЕЛЬ, знаючий учити і провадзити хор, театральні вистави як рівнож усе, що входить в працю дякоучительську. Знає напіл галицький і угорський. Посаду може обняти від 1-го октобра 1921 р. Дасьлі зголошування прошу писати до: Diakouczytel M. P. St., 83 Grand St., Jersey City, N. J. 22-23

ПОТРІБНО чоловіка з жінкою в середним віку без дїтий до роботи в ресторациї і готелю. Помешкание і харч а платня після умови. Інтересовані нехай голосяться особисто або листовно на адресу: WM. LUBACK, 549 Pearl St., New York City. 22-24

З причини виїзду до краю продаю ГРОСЕРНЮ і „ФРУТ ВЕСТІБОЛ", в добрім положенню, рент місячний всего $25.00, є 5 кімнат і штор. Доводи штору дуже богато робітників. Місто фабричне і бизнес знаменитий. Ціна приступна, по лише $1200. Голоситись: M. KURKA, 431 Nepperhan Avenue, Yonkers, N. Y. 23

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Нікоди дешево купити фарми: 10, 20, 30, 40, 50 і більше акрів, з инвентарядями або без, від $500 і висше, за вплатою не менше як $200 а решта на сплати на 5 лїт. Всего 2 до 3 мили до міста. Копіта дороги звертають у що купить. Спис фарм даром. V. G. McMASTERS, Dept. R. 1115 State St., Erie, Pa. 12x28

A. J. Hulsy

166-172 Avenue A
BROOKLYN, N. Y.

Український первородний кравець.
Phone 1797 South

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.

ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

SANTAL CAPSULES MIDY

СКОРА ПОМІЧ на катар шкіри і тчеі.
Певне і успішне.
Кожда каси ф означена
Стережіться відробіль.

ГУСЯЧЕ ПЕРО ПО РІДКІЙ НИЗЬКІЙ ЦІНІ

Видана шо йно книжочка „Прямо з фабрики" розкаже Вам як можете набути саніторне пірє, ярі кодри, перини і подушки, продаване на фунти. Як хочете дешево дістати се пірє, то напишіть до нас по книжочку і пробне пірє. Висилаєть даром. Пишіть сейчас до: *American Feather & Pillow Co.*, Desk F-27, Nashville, Tenn.

ПАТЕНТУ Вартість

Хто може отримати патент і що може бути опатентоване, як також більше покажчики і цінних інформацій знайдете в моїй новоо друкованій винаходовій і патентовій книжці, яку висилаю кождому ДАРОМ.

В Вашім власнім інтересі звертайтеся в справах винаходів до мене.

Marcin Labiner,
Reg. Patent Atty. (S.),
15 PARK ROW, NEW YORK

ДАРОМ КОЖДОМУ.

Гороскоп або астрономічний ворожбит кождого чоловіка під колиски дня і годину, як також богато легких а дуже цікавих штук магічних і богато инших дуже цікавих і поучаючих річий при помочи котрих кождий добре заробиться. По пересилку гороскопу і катальоґу залучить 6 цнт. почт. марка Пишіть і адресуйте: 174-

L. PIASECKA,
225 E. 14th St., New York, N. Y.

ЩАСЛИВІ ДНІ!

Наступлять для тих Українців в Америці, котрі будуть знати анґлійський язик. Коли Ви до сего часу не володієте ним, то вибавіть до нашої школи а в протягу 3 місяців Ви будете читати, писати і говорити по анґлійськи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. марками або маркою, можна і канадійськими. Адресуйте:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.